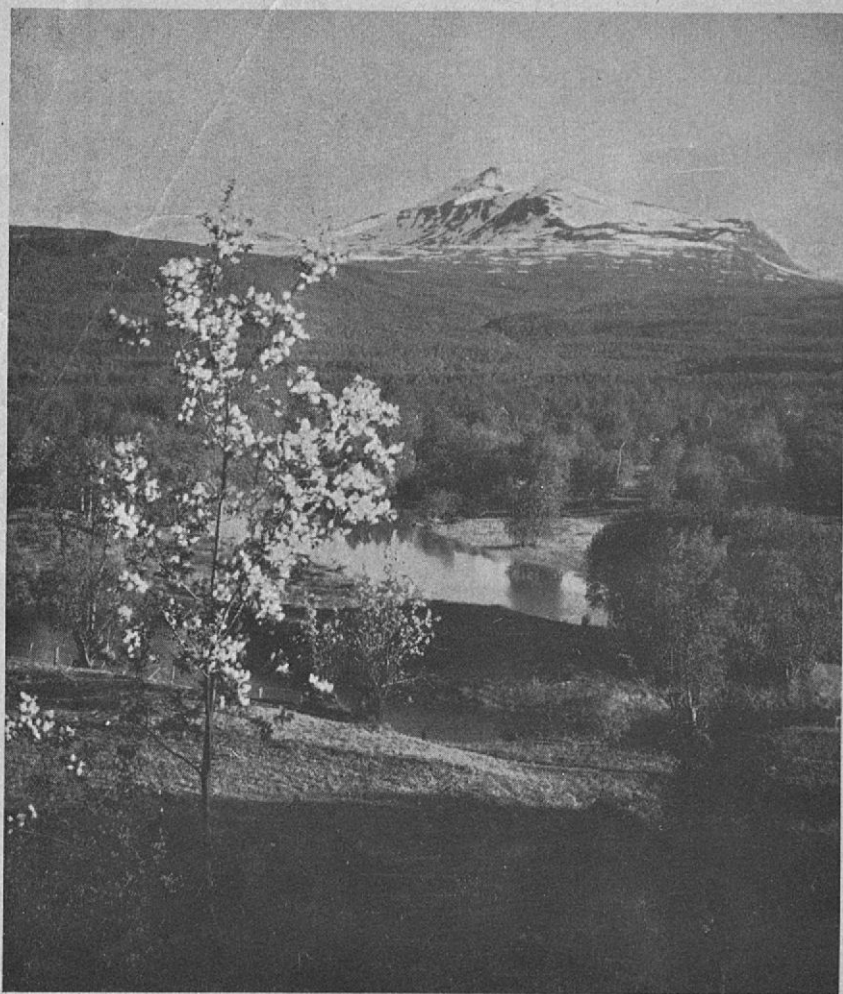

TROMS OG FINNMARK

OVERSIKTSKART 1:1000000

1936

Utgitt av

Landslaget for Reiselivet i Norge

og

Kongelig Norsk Automobilklub

i samarbeide med Nord-Norges Turisttrafikk-Forbund

NORSK LITH. OFFICIN, OSLO

Troms fylke er Nord-Norge mellom $68^{\circ} 30'$ og $70^{\circ} 15'$ nordlig bredde. Midnattsolen er synlig mellom 20. mai og 22. juli.

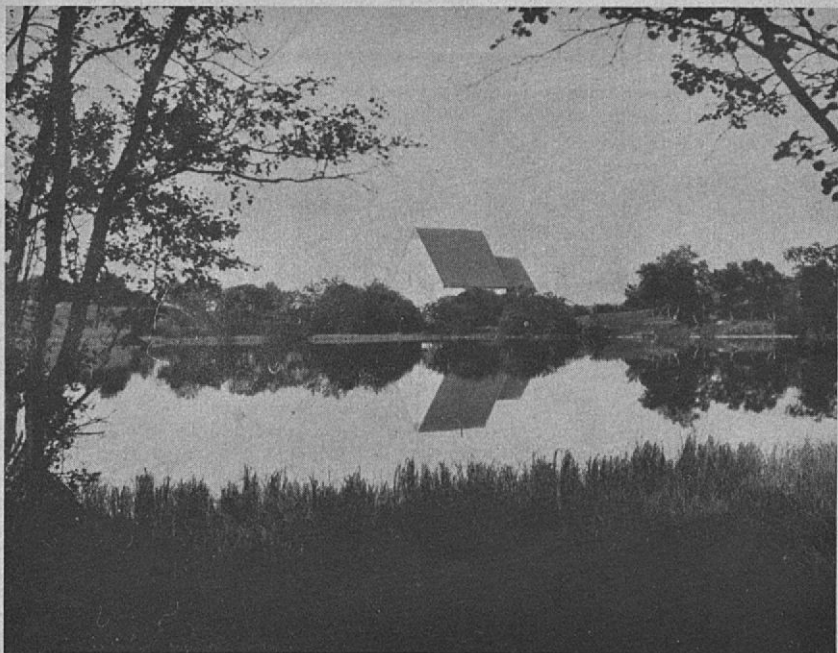
Sett med en naturbeundrers blikk er Troms i likhet med de to øvrige fylker i Nord-Norge, overdådig utstyrt fra naturens hånd. Og det er kanskje et særkjenne for Troms nettopp dette, at det tross langt mot nord har en ualmindelig fordelaktig beliggenhet, og har fått alle nyanser i naturforholdene. Fra de ville fjellgiganter på øyenes ytterside med den golde og nøkne kystnatur rett ut mot Nordishavet, strekker landet sig innover mot de smilende og fruktbare landskaper, som fjellene luner for. Og helt inne, hvor mektige fjordarmer går inn i landet, ligger Innlandets brede, vel dyrkede dalfører.

Troms er fisker- og bondefolkets land.

Selve kyststripen mot Ishavet har mellom stein og øde fjell sine grønne flekker og dalsøkk. Her ligger grå og hvite små fiskerhjem. Der dyrkes gress og poteter. Men bak disse mektige fjell, innover Norges største øyer, Hindøya, Senja m. fl., vokste for århundrer siden mektige skoger. Nu trives bare bjerken. Men øyene er dyrket av en flink fisker- og bondebefolkning. Fjellene, som luner mot nordosten, er grønne av tett gress, ofte helt tiltopps. Men ikke alle. Noen er ville, men de beskytter så godt og

Gratangsbotn.

Fot. Helgesen.

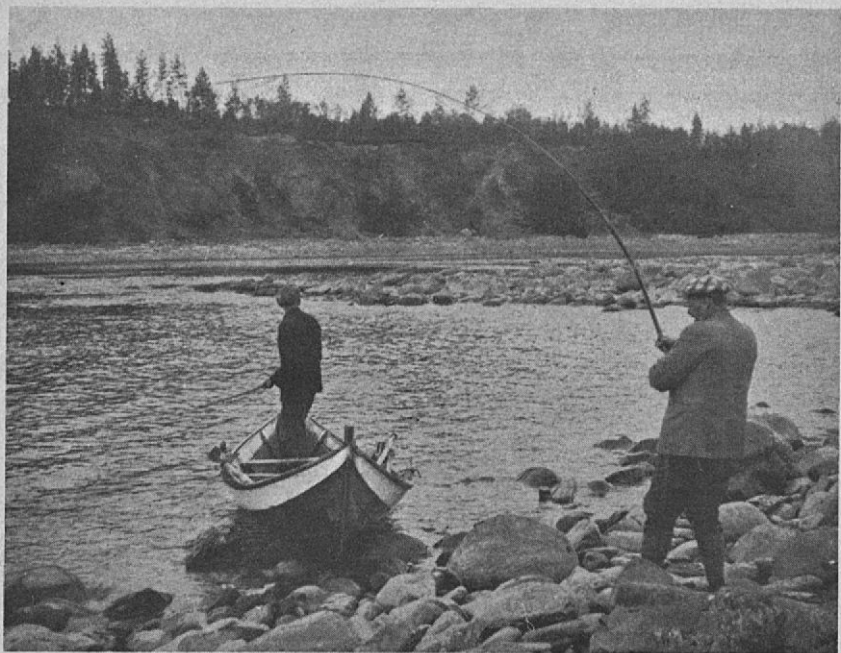
landet blir så fruktbart, at man kan bo og bygge her. Dette skyldes Golfstrømmen, som stryker langs kysten.

Fra havet skjærer store og små fjordarmer inn i landet, hvorav den største og mest kjente er Lyngenfjord. Med sine opptil 1900 meter høie og mektige tinder byr den på et panorama som søker sin like. Innenfor øyene og fjordene på fastlandet, det såkalte Troms Innland, har vi de mektige dalfører Målselv, Bardu, Salangsdalen m. fl. Her bor en ekte norsk, kjernesund bondebefolkning som stammer fra Gudbrandsdal og Østerdal. Troms Innland er rikt utstyrt med utmerkede bilveier. Med utgangspunkt i Narvik i syd, med ferje over til Øyfjord og videre nordover går i sommertiden turistbussene gjennom Salangsdalen, Bardu, Målselv over fjellet til Lyngenfjord med endepunkt i Lyngseidet, ca. 267 km. Fra denne hovedrute grener det ut sidelinjer op gjennom dalene og frem til Finsnes og Tromsø. Bilrutene drives av Troms Innland Rutebilselskap, Finsnes, og korresponderer med hurtigruteskipene og togene i Narvik fra og til Sverige.

For bilturistene er Troms Innland vel verd å velge som ferieland. Campinglivet langs veiene og ved de fiskerike laks- og ørretelver og masser av innsjøer er av det fornøieligste Nord-Norge kan by på. Turer

*Trondenes kirke
ved Harstad.*

Fot. Wilse.

til Malangsfoss og Bardufoss med sin store lakserikdom i sesongen, til Spansdalen og innover fra Sætermoen til Altevandstraktene m. v. søker sin like. For naturelskeren, jegeren, fiskeren, fotvandrereren, sportsmannen har Troms fylke et naturlig, vakkert og godt terreng. Det gjelder like meget øyene langs kysten som Innlandet.

En særlig attraksjon ved øyene er fuglelivet. Rikdommen av alle arter sjøfugl er enestående. Vi har teist, krykjer og andre arter måker, lomvier, skarv, ærfugl. Det intense fugleliv dag og natt er typisk for Nord-Norge. Turistene får se fuglefjell med tusener, kanskje millioner av fugl på sine reder, og en sky av hvite vinger. De får se ærfuglen som ror fiske mellom øyene og har sine reder langs husveggen, hvor fiskeren hegner om den. Dag og natt høres skrik fra myriader av glade struper ved hver øy, hvert lite skjær, hver lun vik. Det er Polarlandets hektiske liv i den korte og lyse sommer.

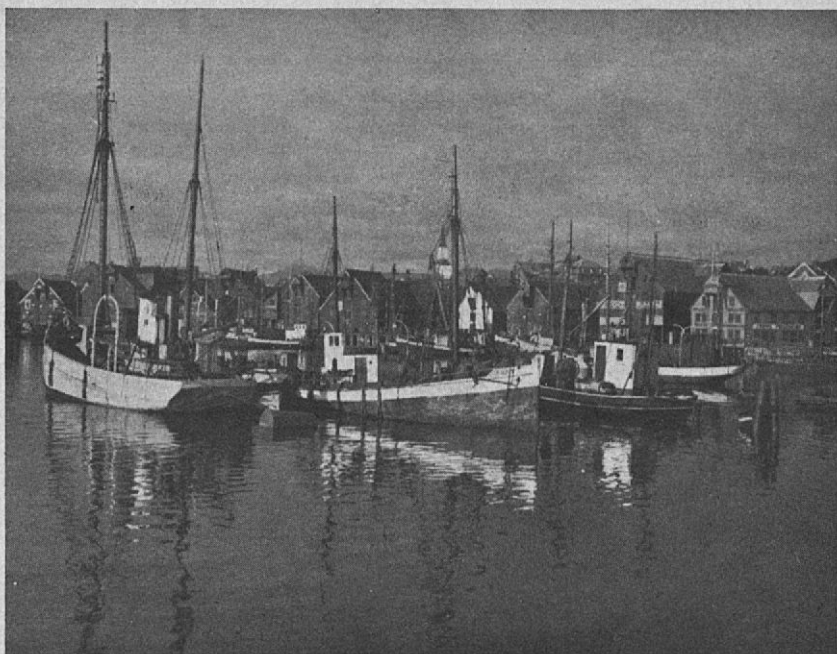
*Laksefiske under
Malangsfossen.*

Fot. Helmbeck.

Tromsø er den tidligere stiftstad og største by i Nord-Norge, med gammel, vakker bebyggelse. Det er den typiske ishavsby, hvorfra så mange polar-

ekspedisjoner er gått ut, bl. a. Roald Amundsen på sin siste ferd. Fylkets administrasjonskontorer ligger for en stor del her. Byen har polarmuseum og Nordlysobservatorium. Norges eneste, faste dampskibsforbindelse med Svalbard har sitt kontor her. Foreøvrig besørger Fylkesrederiet alle forbindelser med lokalskib rundt i fylket. Tromsø er den mest kjente turistby fra gammel tid. —

Tromsø havn.

Harstad er nybyggerbyen med spesiell rik industri. Sildeindustrien har sitt hovedsete her og er representert ved en rekke hermetikkfabrikker, sildølje- og sildemelfabrikker. Byen er i sterk vekst. 6. divisjon, landets nordligste, militære organisasjon, har sine kontorer her. Den urgamle stenkirke, Trondenes kirke, fra 1250, ligger få kilometer utenfor byen og er en særlig attraksjon som tidligere tiders «Kristenhetens ytterste forpost mot nord». Fra Harstad er der bilrute med ferjeforbindelse til Narvik.

Der finnes mange fotturistruter i fylket som er særlig vakre. Fra Gratangen Turiststasjon tar man

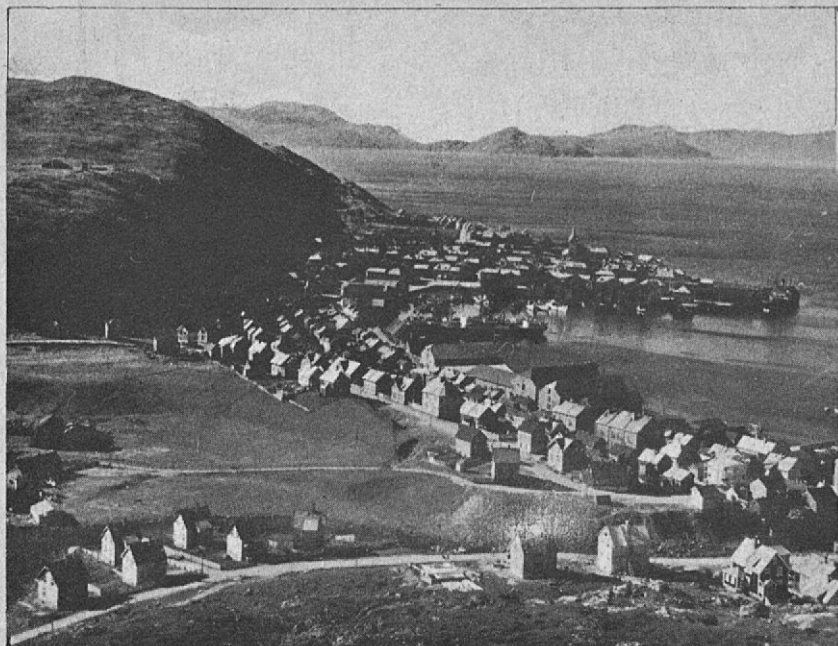
herlige turer nordover til Bones i Salangsdalen, til Bjørnefjell Turiststasjon m. v., såvel sommer som vinter. Mellom Bardu og Målselv er det anledning til herlige turer over fjellet. Og innover til Innset, øverst i Bardu, kommer man over det 4,5 mil lange Altavann til ensomme fjelltrakter som er særlig tiltrekkende for jegere og fiskere. Derfra er overgang til Dividalen og nordenførliggende strøk, til Reisdalen og Kvænangendistriktet. Den kombinerte bil- og elvebåttur gjennom Reisdalen til Imofossen og videre tilfots over vidda til Kautokeino danner forbindelsen tilfots mellom Troms og Finnmark fylker. Kvænangen og Lyngen er eldorado for tindebestigere, som forøvrig som så mange steder i Troms finner nok av jomfruelige topper for sin sport.

Og inn mellom alt dette fjell og på de store vidder treffer fotturisten en god kamerat i fjellappen. Nomadefolket holder til her i sommertiden, med sine telteire og nomadeskoler, og passer sine store reinhjorder.

Troms fylke er et *eventyrland* som brer sig ut for turistene enten han er på dampskibene i kystleden nordefter eller som bilturist på landeveien, eller fotturist. Om sommeren er det landet med sol dag og natt over hav og øyrike, over fjord og brede daler,

Strupenbreen i Lyngen.

Fot. Wilse.

over fjell og tind. Om vinteren er det landet med nordlyset, som kaster sine fantastiske flammende strålebunder over himlen, like skjønt og interessant somt midnattsolen. Dette naturvidunder vil stå for den som oplever det som noe enestående i hans liv. For skiløperen har Innlandet glimrende terreng med sine vakre fjell og svære vidder og med et stabilt klima, store snemengder og jevn kulde. Der drives skisport til ut i juni i midnattsol.

Hammerfest.

Fot. Normann.

Finnmark begynner ved Brynilen, en «næring» som skiller mellom Kvænangen og Loppa herred. Brynilen ligger på $70^{\circ} 13'$ n. b. og $10^{\circ} 28'$ ø. l. for Oslo.

For den reisende som kommer sørfra, ser kysten naken og gold ut. Fjellet styrter sig bratt og grått rett ut i havet, og bare hist og her finnes der litt jord som gir plass for noen familier. Nogen særlig jordvei kan det dog ikke bli for folk, og derfor er menneskene langs denne kyst henvist til omtrent utelukkende å ta sin næring fra havet. Og slik fortsetter kysten langs hele Finnmark helt til Grense Jakobselv i øst.

Inn mot denne på så mange måter ugjestmilde kyst skyller Nord-Ishavet, og mot de mange næringer og nes kaster havet sig dundrende i uvær med brott og brand, mens det i stille vær smyker sig lett om fjellfoten og inn i bergkløftene. Utenfor på kystbankene foregår fisket året rundt, og i tiden april/juni går det såkalte Loddefiske (Finnmarksfiske) for sig. Da kommer der fiskere fra hele Norges kyst sammen i fiskeværene, og millioner torsk blir tatt på land. Da er der liv og rørelse langs den værharde kyst. Motorbåter av alle slags tøffer avsted, agn- og føringsbåter kommer og går, og inne på kaier og brygger går vinner og spill uavlatelig, mens flekkekniver blinker i de øvede hender. Og over det hele har man himmelens veldige hær av vingede skarer,

Finnmarksveien.

som med skrik og skrål fordrer sin beskikkede del av fangsten og utbyttet.

Men kysten byr den reisende også andre severdigheter. Det er fuglebjergene om våren og sommeren i eggleggingens og hekkingens tid. Da sitter der hvitt av fugl på Hjelmsøystauren, Sværholtklubben og de andre, og de store kystbåter og turistskib kan gå tett forbi, så folk får nyte synet av familielivet deroppe i bergskortene. Ærfuglen derimot liker sig best på de flate, lyngklædde øyer, som en her og der treffer på langs kysten og inne i fjordene.

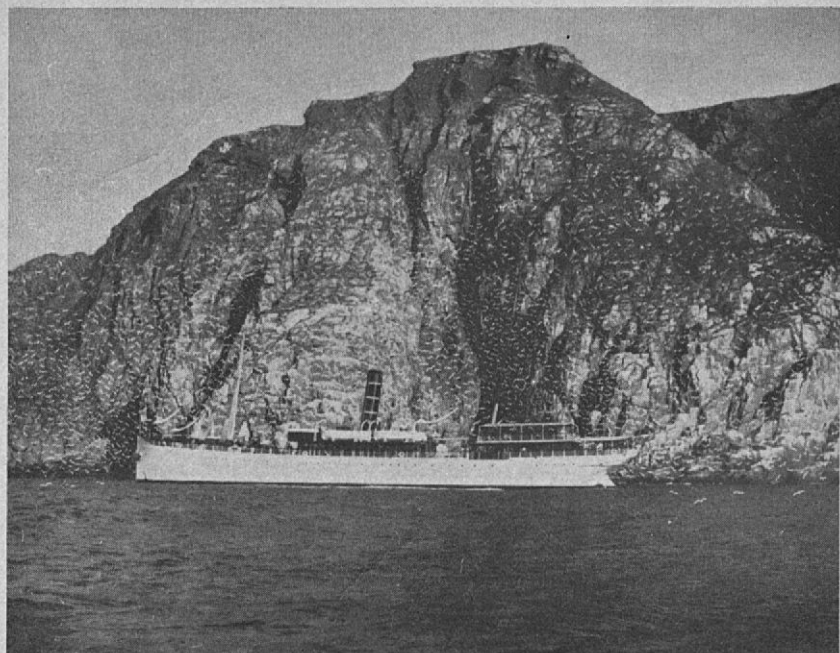
Finnmark er Europas utpost mot nord. Her får den reisende høve til å runde Knivskjellodden og det straks østenfor liggende Nordkapp, som ligger ytterst mot nord. Lenger østenfor Nordkyn, som er det européiske fastlands nordligste pynt. Nordkapp anløpes om sommeren av hurtigrutene og passeres av lokalrutene i Vest-Finnmark.

Fra kysten fører fem veldige fjorder inn mot innlandet. Det er Altafjord lengst i vest, så Porsanger, Laksefjord og Tana og lengst i øst Varangerfjord.

I innlandet møter den reisende en helt annen natur. Skogen står grønn og frodig i lien og dalene, mange steder finnes tettgrente bygder med velfludde hus og marker og beitende kreaturflokker. Innenfor ligger så den veldige flate Finnmarksvidda, som byr dem som drister sig dit inn, mange og sjeldne opplevelser.

Lappfamilie.

Fot. Wilsø.

Eftersom veibyggingen skrider frem, blir det lettere og billigere å komme frem her. Til Alta kan en nå med lokalbåt enten fra Øksfjord eller Hammerfest. Herfra fører nu bilvei innover vidda til Masi og Biggeluobbal. Veien passerer Beskades (600 m. o. h.), og herfra har en det vakreste kring sjå over fjell og vidde og nedover den skogrike Altadal, og langt i nord blåner fjellene ute i Altafjorden. Fra Masi kan reisen fortsettes med elvebåt til Kautokeino, en båtfart på omkring 80 km.

Fra Hammerfest går daglig bilrute til Karasjok. Veien følger kysten av Kvaløya til Kvalsund, her ferjes over til fastlandet, og turen fortsettes så langs Repparfjorden over fjellet til Porsanger, langs denne forbi Lakselv til Skoganvarre fjellstue i vakre omgivelser med furuskog, og så over snauvidda frem til Karasjok i hjertet av Finnmark. Her står furuskogen stor og mektig og følger dalsøkkene langt innover til alle kanter.

En annen interessant bilrute blir turen fra Ifjord i Laksefjord til Vadsø og Vardø. Her vil den reisende også stifte bekjentskap med en del av det mer ukjente Finnmark. Veien slynger sig gjennom den skogklædde Ifjorddal op på snaufjellet, hvor veien følger Storelvens dalføre, stiger så op til det høieste punkt, ca. 370 m. o. h. Herfra faller den så raskt ned mot Vestertana. På denne nedtur, hvor veien flere steder går langs veldige kløfter og sluk, har den

Fuglebjerget
«Hjelmsøystauren»

Fot. Wilsø.

reisende et storslagent rundskue over Tanafjorden. Fra Vestertana går veien i kupert terreng over til selve Tanadalføret, som følges over skogbevokste moer til Skippaguorre, hvor den svinger op på Seidafjellet over til Varangerfjord, som følges til Vadsø og videre til Bussesund ved Vardø.

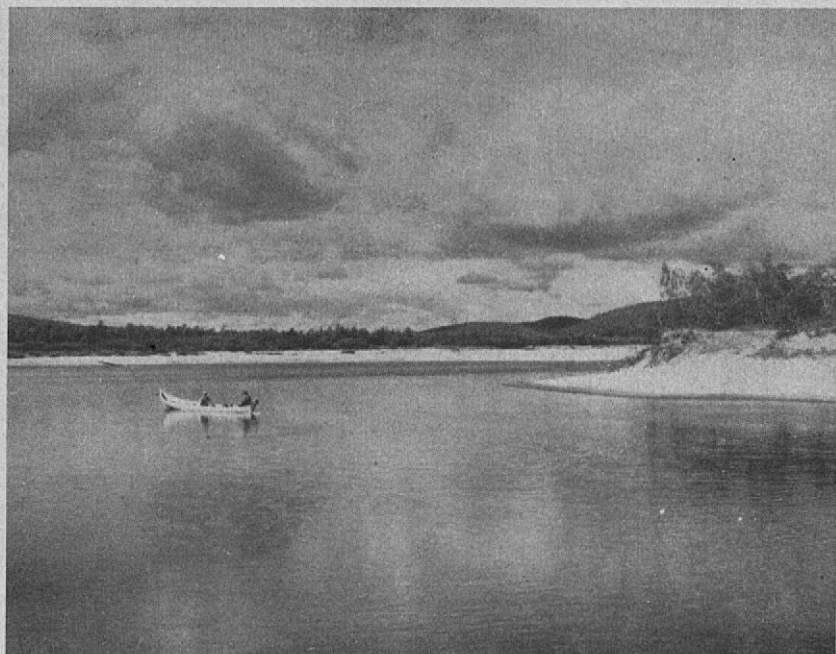
Det østlige veinett, som også byr på mange vakre og avvekslende bilruter, går ut fra Kirkenes i Sør-Varanger. Herfra går der vei østover til Jarfjord, vestover til Neiden og sørover den vide Pasvikdal, forbi Svanvik Turiststasjon, og videre opover mot Vaggetem. Veien er nu under bygning og vil snart være nådd frem til Grensefoss, Norges sydligste spiss i disse trakter.

Finnmark byr også den reisende andre reisemåter som vårt land neppe ellers har maken til. Det er de lange båtreiser på elvene med elvebåt, som enten drives frem med påhengsmotor eller med staking. Her er alt nevnt turen opover Altaelv fra Masi til Kautokeino. Så er det turen på Tanaelv fra Karasjokk til Skippaguorre. Her går ukentlige postruter. Også på Pasvikelv går båtruter helt til Grensefoss.

Men som kartet viser, så behøver ikke farende folk bare å ta den slagne landevei. Landsdelen byr også fotgjengeren både lange og interessante turer fra fjellstue til fjellstue på de gamle sommerstier langt borte fra verden ellers.

*Nordkapp i
midnattsol.*

Fot. Wilse.

Finmark er dog ikke bare sommerens, mens også vinterens turistland. Under vårsolens sterke lys over endeløse snevidder med reinskyss vil en få opplevelser som i minnet varer livet ut, eller en kan kjøre i måneskinn eller under viftende nordlysbuer. Kanskje får en også oppleve å komme forbi reinhjorder på hundreder, ja tusenvis av dyr. Ofte høver det godt å ta skiene fatt og på dem krysse viddene eller følge dalene fra stue til stue.

Kysten og fjordene i Finmark har gode og tidsmessige lokalbåter, som fra hurtigrutens anløpssteder ute ved kysten fører de reisende rundt om i distriktene.

Les forøvrig «Reis i Finmark» og «T. Hagens Håndbok for Reiser i Nord-Norge».

Tana.

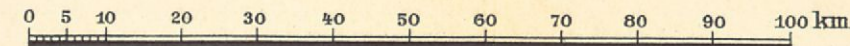
Fot. Wilse.

TROMS OG FINNMARK

UTGITT AV
LANDSLAGET FOR REISELIVET I NORGE
OG KONGELIG NORSK AUTOMOBILKLUB
OSLO 1936

Målestokk 1:1,000 000

- Tegnforklaring:**
- Jernbaner
  - Autobiler
  - Riksveier (biveier)
  - " under bygning
  - " under bygning
  - Mindre viktige kjøreveier og fjellveier (ikke biveier)
  - Bilferjer
  - Kjøpstad
  - ⊙ Ladested
  - ⊞ Hovedsogn
  - + Anneks, Kapell
  - ⊙ Stedsbetegnelse
  - ⊙ Fjelltopp
  - ⊙ Bre
  - ⊙ Høidetalene er angitt i meter
  - +++++ Riksgrense
  - ..... Fylkesgrense